

Helsingin kaupungin tilinpäätösanalyysi 2009

versio : 1.9.2010

B&MANs

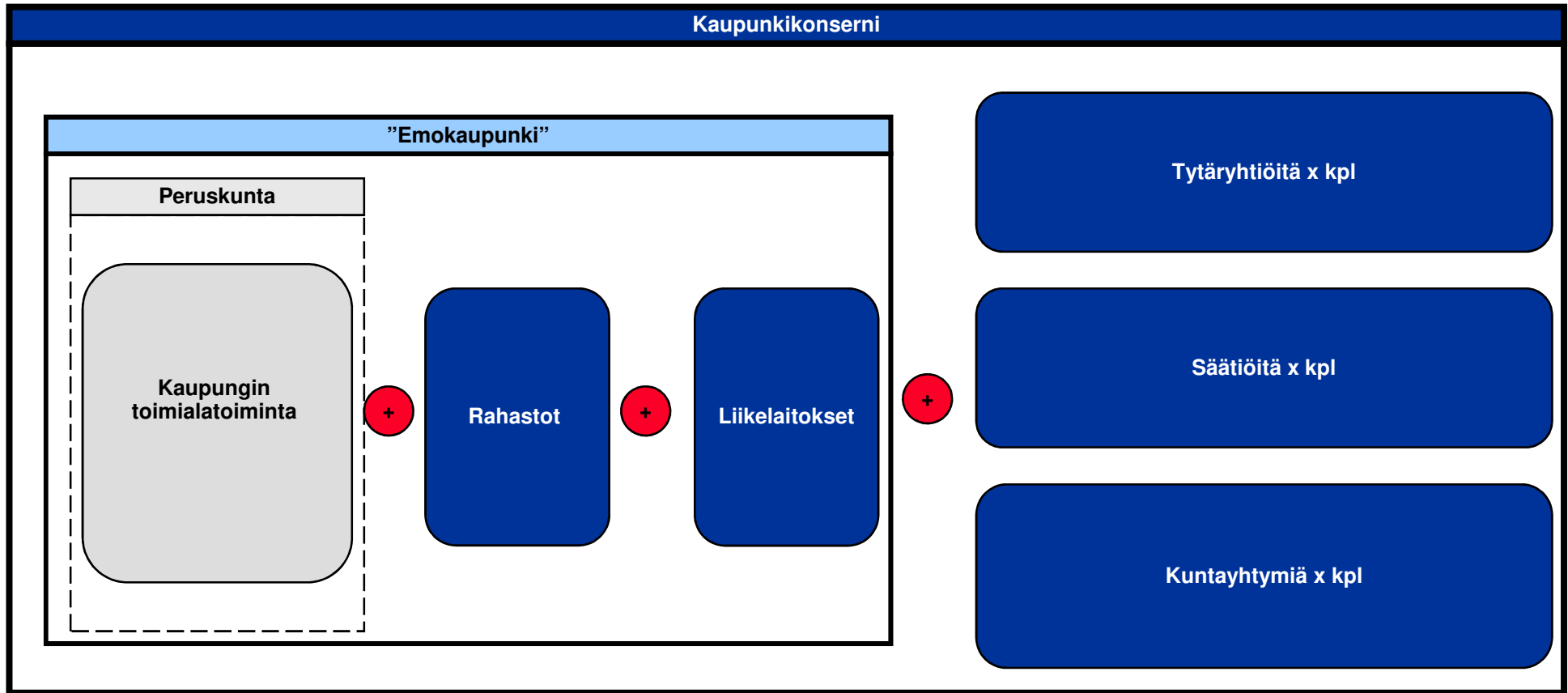
Sisältö

- **Tausta ja tavoitteet**
- **Helsingin kaupunki 2005-2009**
- **Helsingin kaupunkikonserni 2009**
- **Helsingin kaupunki - yhteenveto**

Kuntien tilipäätösanalyysit

- ***Kuntien tilipäätösanalyysien*** tavoite on tarjota kuntalaisille, päättäjille, medialle sekä muille kuntataloudesta kiinnostuneille tahoille riippumaton ja analyttinen väline kaupunkien taloudellisen tilan seurantaan.
- **Analyysi on tehty yritystaloudellisesta näkökulmasta, mutta malli on kuitenkin räätälöity kuntataloudelle soveltaen olemassa olevia yritysanalyysityökaluja. Lähestymistapa mahdollistaa kuntien taloudellisen kehityksen seuraamisen aiempaa tarkoituksenmukaisimmilla, tarkemmilla ja vertailukelpoisimmilla mittareilla.**
- **Seuranta on säännöllistä ja sen tarkoituksena on helpottaa kuntatalouden ja kuntien toiminnan ymmärtämistä sekä lisätä sen läpinäkyvyyttä.**
- **Näin analyysien tarkoituksena on edesauttaa myös kuntataloudesta käytävän keskustelun tason ja kiinnostuksen kohenemistä ja kannustaa myös kuntalaisten ja yksityisen sektorin aktiivisempaa osallistumista kuntataloudesta käytävään keskusteluun.**
- **Analyyseissä kuntien asukkaita kutsutaan **asukasomistajiksi** soveltaen kuluttajaosuuskuntien asiakasomistaja-käsitettä, sillä kunnallisella toiminnalla on monia yhtäläisyyksiä juuri kuluttajaosuuskuntien kanssa.**
- **Asukkaat sekä rahoittavat kuntien toiminnan että käyttävät niiden tarjoamia palveluita. Kuntatalouden tarkasteleminen omistajan näkökulmasta muistuttaa myös siitä, että kuntalaisten intresseissä on valvoa ja pohtia, kuinka kuntakonsernien laajoja omaisuusmassoja hallitaan ja hyödynnetään.**
- **Verkkosivuille www.asukasomistajat.fi päivitetään vuoden mittaan suurimpien kuntien tilinpäätösanalyysien versiot.**

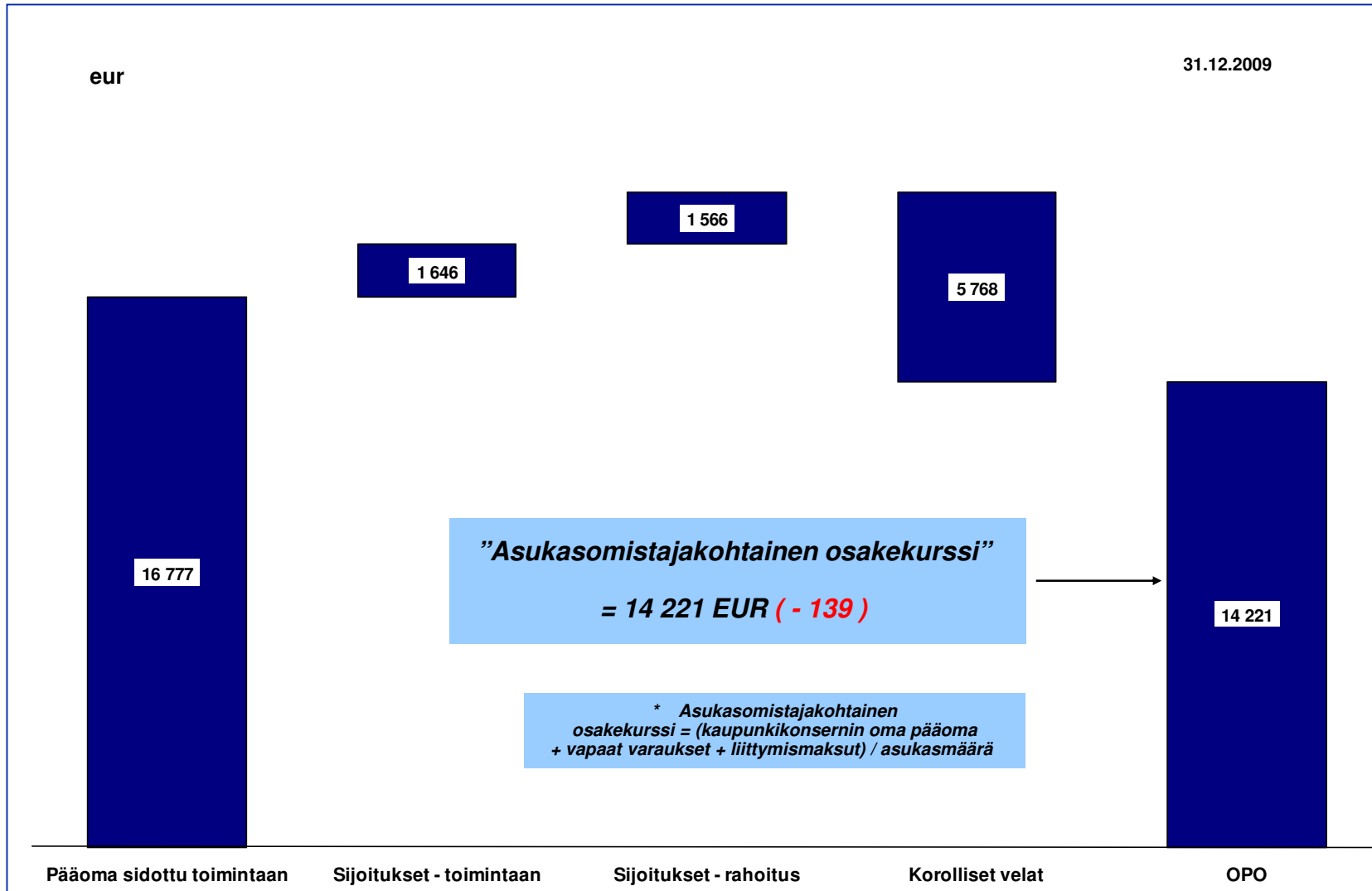
Suurkaupunkien konsernirakenne – B&MANs analyysi kattaa koko kaupunkikonsernin

Sisältö

- **Tausta ja tavoitteet**
- **Helsingin kaupunki 2005-2009**
- **Helsingin kaupunkikonserni 2009**
- **Helsingin kaupunki - yhteenveto**

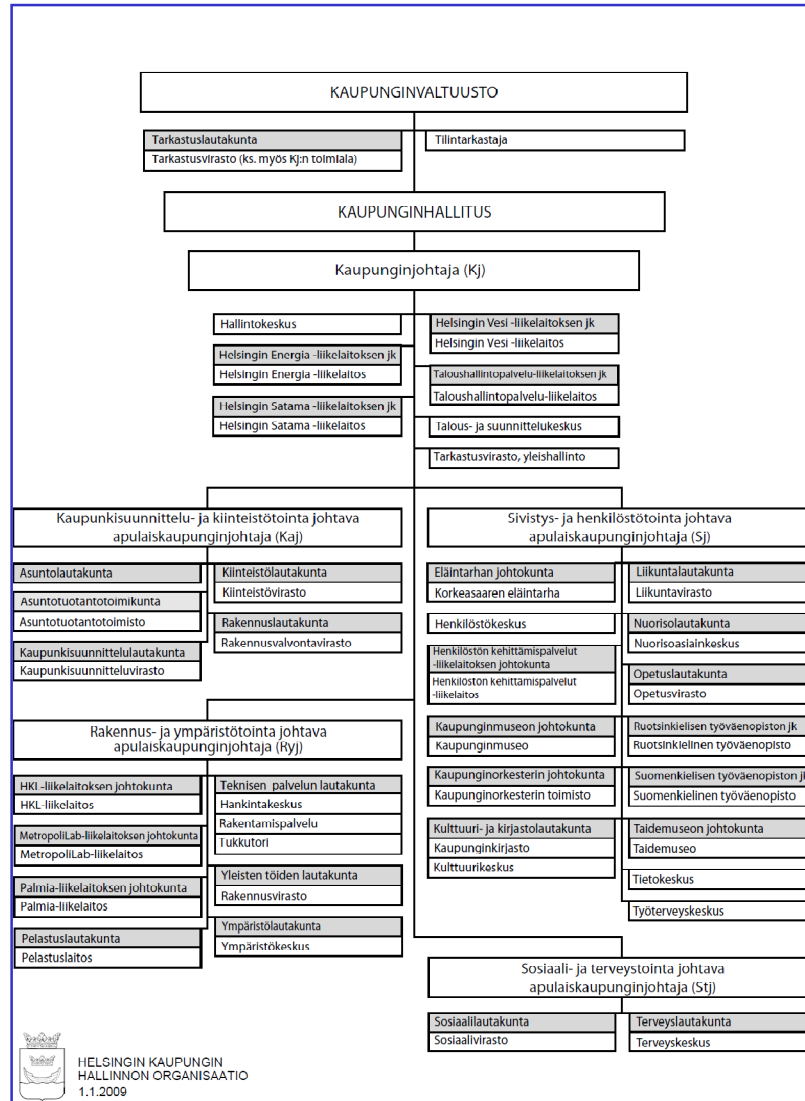
Helsingin *asukasomistajan* nettovarallisuus oli vuoden 2009 lopussa 14 221 eur

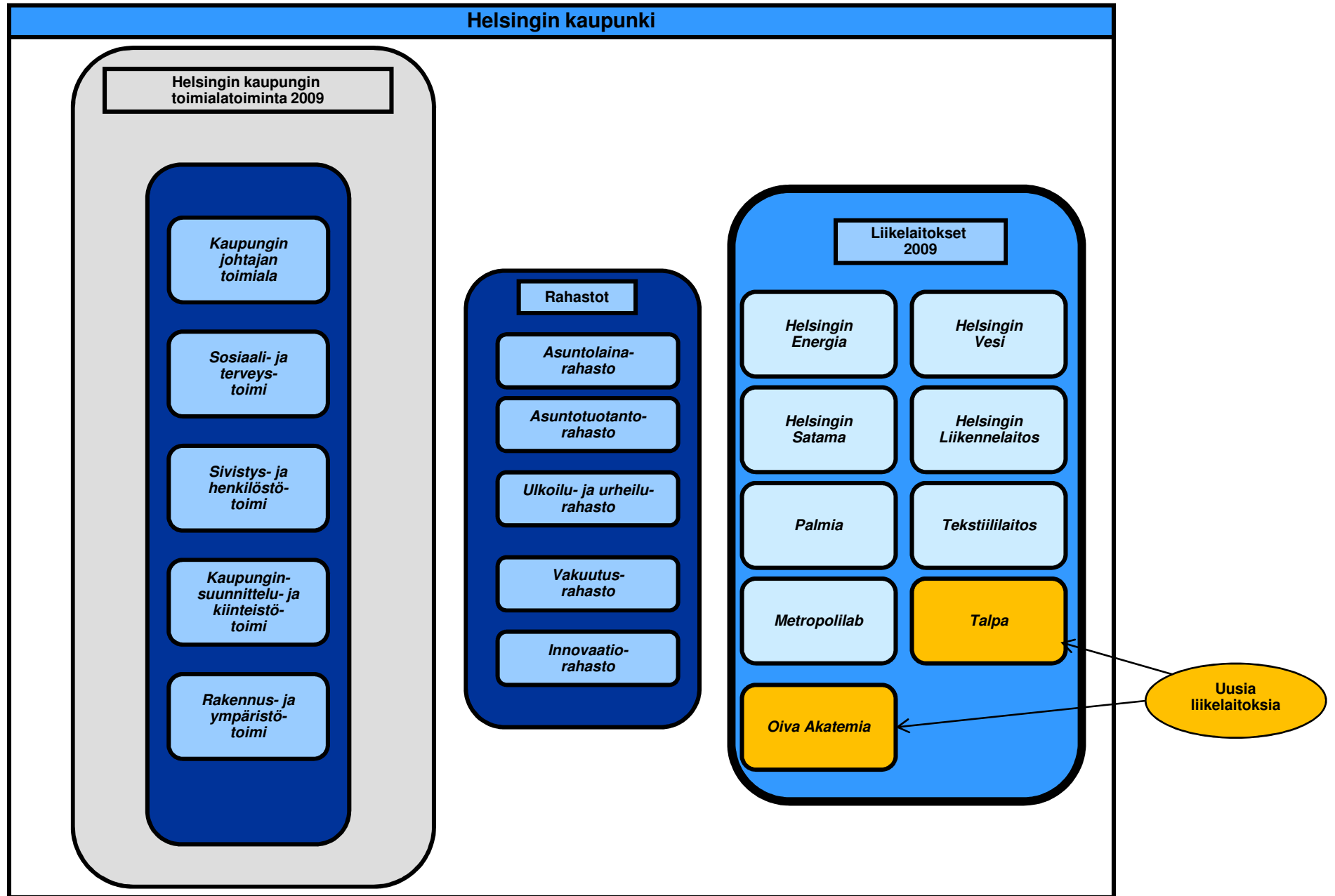
Data : Helsingin kaupunki Analyysi : B&MANs

Helsingin kaupungin organisaatio vuoden 2009 vaihteessa

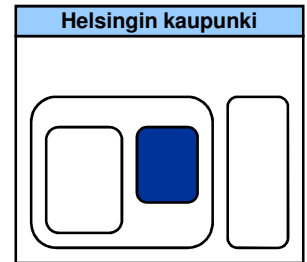
**Henkilöstö =
39 746**

**Henkilöstökulut =
1 743 meur**

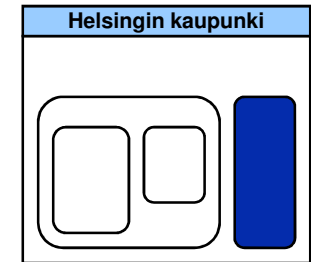

Ainoastaan 27,2 % rahastojen pääomista on otettu käyttöön.

Helsingin kaupungin Rahastot 2009		Asunto- lainarahasto	Asunto- tuotantarhasto	Urheilu- ja ulkoilurahasto	Vakuutus- rahasto	Innovaatio rahasto	Rahastot yhteensä
<i>Tulot</i>		1	16 496	0	0	0	16 497
<i>Menot</i>		0	17 827	0	6 933	4 671	29 431
<i>Toim.kate</i>		1	-1 331	0	-6 933	-4 671	-12 934
<i>Poistot</i>		0	0	0	0	0	0
Liikevoitto		1	-1 331	0	-6 933	-4 671	-12 934
							-78,40 %
Rahoituskulut		0	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot		801	2 157	907	2 396	0	6 261
Nettotulos		802	826	907	-4 537	-4 671	-6 673
Sidottu toimintaan		150	-1 510	181	-4 999	0	-6 178
<i>Mihin sidottu</i>	<i>Sijoitukset - toimintaan</i>	15 832	53 957	28 192	0	0	97 981
	<i>Sijoitukset - rahoitus</i>	72 776	80 585	21 989	56 409	12 850	244 609
	Sidottu pääoma	88 758	133 032	50 362	51 410	12 850	336 412
<i>Miten rahoitettu</i>		0	0	0	0	0	0
	Lainat kaupungilta/kunnalta	0	0	0	0	0	0
	Muut rahottajat	0	0	0	0	0	0
	<i>Korolliset velat</i>	0	0	0	0	0	0
	<i>Oma pääoma</i>	88 758	133 032	50 362	51 410	12 850	336 412
Peruspääoma		87 956	118 174	49 454	55 947	7 522	311 531

Helsingin kaupungin liikelaitosten liikevaihto vuonna 2009 oli 1 344 meur ja toiminnan kokonaisliikevoitto 308 meur

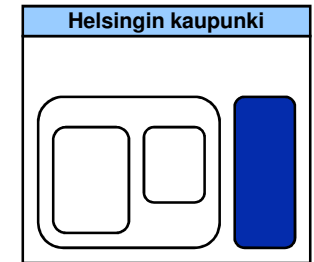

keur

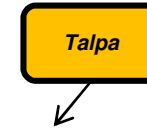
Liikelaitokset 2009	Helsingin Energia	Helsingin Vesi	Helsingin Satama	HKL	Palmia	Talous-hallintopalvelu	Metropolilab	Kehittämispalvelut	Yhteensä
Tulot	741 263	108 726	82 609	260 697	118 619	24 451	4 275	3 472	1 344 112
Menot	451 840	52 626	38 172	224 710	114 876	24 311	3 395	3 396	913 326
Toim.kate	289 423	56 100	44 437	35 987	3 743	140	880	76	430 786
Poistot	43 759	20 274	29 985	26 323	1 138	416	401	94	122 390
Liikevoitto	245 664 33,14 %	35 826 32,95 %	14 452 17,49 %	9 664 3,71 %	2 605 2,20 %	-276 -1,13 %	479 11,20 %	-18 -0,52 %	308 396 22,94 %
Rahoituskulut	-21 379	-14 342	-4 922	-1 352	0	0	0	-1	-41 996
Rahoitustuotot	22 622	121	146	244	72	14	5	0	23 224
Verot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettotulos	246 907 33,31 %	21 605 19,87 %	9 676 11,71 %	8 556 3,28 %	2 677 2,26 %	-262 -1,07 %	484 11,32 %	-19 -0,55 %	289 624 21,55 %

Data Helsingin kaupunki Analyysi : B&MANs

**Helsingin Kaupungin liikelaitokset sitovat toimintaansa 2 464 meur –
energiatoiminta siitä suurimman osan – 1 248 meur**

keur

Liikelaitokset 2009	Helsingin Energia	Helsingin Vesi	Helsingin Satama	HKL	Palmia	Talous- hallintopalvelu	Metropolilab	Kehittämis- palvelut	Yhteensä
Sidottu toimintaan	602 593	393 055	329 929	389 213	-4 393	-3 643	-157	99	1 706 696
Sijoitukset	569 793	945	252	28 205	0	0	0	0	599 195
Kassa	75 664	33	23 805	28 565	24 275	4 021	1 751	26	158 140
Sidottu pääoma	1 248 050	394 033	353 986	445 983	19 882	378	1 594	125	2 464 031
Lainat kaupungilta	209 663	171 951	1 880	30 962	0	0	0	0	414 456
Muut rahoittajat	49	17 964	240 000	30 000	0	0	0	0	288 013
Korolliset velat	209 712	189 915	241 880	60 962	0	0	0	0	702 469
Oma pääoma	1 038 338	204 118	112 106	385 021	19 882	378	1 594	125	1 761 562
Peruspääoma	474 290	144 305	60 166	93 804	2 099	695	1 170	156	776 529
Peruspääoman tuottovaatimus	10,00 %	9,00 %	10,50 %	9,00 %	8,00 %	8,06 %	8,03 %	7,69 %	9,72 %
Faktinen OPO % vaatimus	4,57 %	6,36 %	5,63 %	2,19 %	0,84 %	14,81 %	5,90 %	9,60 %	4,29 %

Data: Helsingin kaupunki
Analyysi : B&MANs

Helsingin kaupungin tulot

2009

Helsingin Kaupunki sai vuonna 2009 ei-veropohjaisia tuloja 37 meur edestä enemmän kuin vuonna 2008

Helsingin kaupungin tuloslaskelma	2009	2008	2007	2006	2005	ERO 2009/2008	5v CAGR	1v muutos
<i>Myyntituotot</i>	1 050 612	1 036 260	946 381	975 288	840 519	14 352	5,74 %	1,38 %
<i>Maksutuotot</i>	166 413	161 761	145 271	139 862	123 051	4 652	7,84 %	2,88 %
<i>Tuet ja avustukset</i>	81 763	70 932	66 623	72 568	34 816	10 831	23,79 %	15,27 %
<i>Vuokratuotot</i>	274 466	259 457	250 657	241 842	236 774	15 009	3,76 %	5,78 %
<i>Muut tuotot</i>	49 765	64 212	68 795	62 490	52 605	-14 447	-1,38 %	-22,50 %
Toimintatuotot	1 623 019	1 592 622	1 477 727	1 492 050	1 287 765	30 397	5,96 %	1,91 %
Valmistus omaan käyttöön	148 163	125 181	102 451	94 173	94 920	22 982	11,78 %	18,36 %
<i>Satunnaiset tuotot</i>	34 521	48 686	117 014	242 619	89 406	-14 165	-21,17 %	-29,09 %
<i>Satunnaiset kulut</i>	-2 159	-7	-42	-21 635	-5 848	-2 152	-22,05 %	30742,86 %
Myyntivoitot/tappiot	32 362	48 679	116 972	220 984	83 558	-16 317	-21,11 %	-33,52 %

Data : Helsingin kaupunki Analyysi : B&MANs

**Kaupungin tuloverokertymän kasvu oli 53 meur – *osuus yhteisöveron tuotosta väheni huomattavasti*
– *kaupungin verokertymä oli lähes edellisen vuoden tasolla***

Helsingin kaupungin tuloslaskelma	2009	2008	2007	2006	2005	ERO 2009/2008	CAGR	2009/2008 %
<i>Kunnan tulovero</i>	2 028 024	1 975 053	1 861 376	1 747 909	1 646 157	52 971	3,07 %	2,68 %
<i>Osuus yhteisöveron tuotoista</i>	219 295	288 092	261 898	222 672	216 178	-68 797	-1,12 %	-23,88 %
<i>Kiinteistövero</i>	155 679	148 963	138 396	122 412	119 854	6 716	4,29 %	4,51 %
<i>Koiraverot/Muut verot</i>	576	635	665	716	742	-59	-4,31 %	-9,29 %
Verot Yhteensä	2 403 574	2 412 743	2 262 335	2 093 709	1 982 931	-9 169	2,59 %	-0,38 %
<i>1 k-vero%</i>	115 887	112 860	106 364	99 881	94 066			

Data : Helsingin kaupunki Analyysi : B&MANs

Valtionosuuden bruttosummat kasvavat väestön ikääntyessä mutta tasausmaksut olivat vuonna 2009 meur jälleen aiempaa suuremmat – *valtionosuudet olivat nettomielessä merkittävästi pienemmät kuin vuonna 2008*

HEL.SINGIN KAUPUNKI	2004 Helsinki 559 046 17,50 %	2005 Helsinki 560 905 17,50 %	2006 Helsinki 564 521 17,50 %	2007 Helsinki 568 400 17,50 %	2008 Helsinki 573 011 17,50 %	2009 Helsinki 583 484 17,50 %	Muutos 2009/2008 10 473	5v CAGR
<i>Yleinen</i>	19 602	19 321	5 191	3 299	2 058	-3 625	-5 683	-171,35 %
<i>Sosiaali- ja terveydenhuolto</i>	300 128	334 367	351 209	373 258	428 829	471 482	42 653	9,45 %
<i>Opetus- ja kulttuuritoimi</i>	56 157	61 773	62 802	58 172	15 812	-16 259	-32 071	-178,04 %
Valtionosuudet brutto	375 887	415 461	419 201	434 729	446 699	451 598	4 899	4,41 %
<i>Verotulojen tasaus</i>	-307 866	-282 884	-245 243	-253 254	-266 873	-290 672	-23 799	-1,14 %
Valtionosuudet netto	68 021	132 577	173 958	181 475	179 826	160 926	-18 900	0

Data : Helsingin kaupunki Analyysi : B&MANs

Kokonaisuudessaan tuloja kertyi kaupunkitasolla vuonna 2009 4 369 meur, 9 meur enemmän kuin vuonna 2008 – tulojen 5v vuotuinen kasvuvauhti on tippunut 5,1 prosentin tasolle (-0,3 %)

Helsingin kaupungin tuloslaskelma	2009	2008	2007	2006	2005	2004	ERO 2009/2008	CAGR	6 #	2009/2008 %
Toimintatuotot	1 623 019	1 592 622	1 477 727	1 492 050	1 287 765	1 323 056	30 397	5,96 %		1,91 %
Valmistus omaan käyttöön	148 163	125 181	102 451	94 173	94 920	98 914	22 982	11,78 %		18,36 %
Verot ja valtionosuudet	2 564 500	2 592 569	2 443 809	2 267 667	2 115 529	1 995 831	-28 069	4,93 %		-1,08 %
Myyntivoitot/tappiot	32 362	48 679	116 972	220 984	83 558	108 789	-16 317	-21,11 %		-33,52 %
" Liikevaihto "	4 368 044	4 359 051	4 140 959	4 074 874	3 581 772	3 526 590	8 993	5,09 %		0,21 %

Data : Helsingin kaupunki Analyysi : B&MANs

Helsingin kaupungin menot

2009

Vuoden 2009 liikevoitto oli negatiivinen – koska kaupungin kustannusmassa (m.l. poistot) nousi 255,7 meur (+ 6,4 %)

Helsingin kaupungin tuloslaskelma	2009	2008	2007	2006	2005	2004	ERO 2009/2008	CAGR 6 #	2009/2008 %
" Liikevaihto "	4 368 044	4 359 051	4 140 959	4 074 874	3 581 772	3 526 590	8 993	5,09 %	0,21 %
<i>Palkat ja palkkiot</i>	1 291 975	1 226 548	1 159 652	1 111 934	1 071 747	1 057 639	65 427	4,78 %	5,33 %
<i>Eläkekulut</i>	370 249	358 518	346 370	312 977	286 134	282 470	11 731	6,65 %	3,27 %
<i>Muut hlö sivukulut</i>	80 871	92 721	87 973	83 235	83 487	79 243	-11 850	-0,79 %	-12,78 %
Henkilöstökulut yhteensä	1 743 095	1 677 787	1 593 995	1 508 146	1 441 368	1 419 352	65 308	4,87 %	3,89 %
Palvelujen ostot	1 340 739	1 260 540	1 146 168	1 086 018	1 035 640	924 793	80 199	6,67 %	6,36 %
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	483 314	453 996	385 377	396 146	349 100	350 100	29 318	8,47 %	6,46 %
Avustukset	309 914	281 557	265 518	257 506	225 870	227 456	28 357	8,23 %	10,07 %
Vuokratkulut	146 998	128 840	120 060	115 733	113 177	114 000	18 158	6,76 %	14,09 %
Muut toimintakulut	39 836	31 789	27 215	54 855	33 291	31 626	8 047	4,59 %	25,31 %
Toiminnankustannukset	4 063 896	3 834 509	3 538 333	3 418 404	3 198 446	3 067 327	229 387	6,17 %	5,98 %
Toimintakate	304 148	524 542	602 626	656 470	383 326	459 263	-220 394	-5,62 %	-42,02 %
Poistot	333 020	297 704	294 248	296 346	297 209	305 661	35 316	2,89 %	11,86 %
Liikevoitto	-28 872	226 838	308 378	360 124	86 117	153 602	-255 710		

Data : Helsingin kaupunki Analyysi : B&MANs

Rahoitustoiminnan tulos oli 43,5 meur - kun kaupunki teki -28,9 meur liiketappiota, oli nettotulos niukasti positiivinen, mutta suhteessa edelliseen vuoteen 276,6 meur huonompi

Helsingin kaupungin tuloslaskelma	2009	2008	2007	2006	2005	ERO 2009/2008
Liikevoitto	-28 872	226 838	308 378	360 124	86 117	-255 710
<i>Korkotuotot</i>	46 434	86 867	75 423	46 618	37 668	-40 433
<i>Muut rahoitustuotot</i>	17 563	18 287	19 320	15 545	14 082	-724
<i>Korkokulut</i>	-19 090	-40 153	-34 882	-26 348	-22 031	21 063
<i>Muut rahoituskulut</i>	-1 387	-1 112	-761	-604	-181	-275
Netto korot	43 520	63 889	59 100	35 211	29 538	-20 369
Arvon alentumiset	-500	0	-4452	0	0	-500
Netto tulos	14 148	290 727	363 026	395 335	115 655	-276 579

Konsolidoimalla peruskunta, rahastot ja liikelaitokset syntyy Helsingin kaupunki

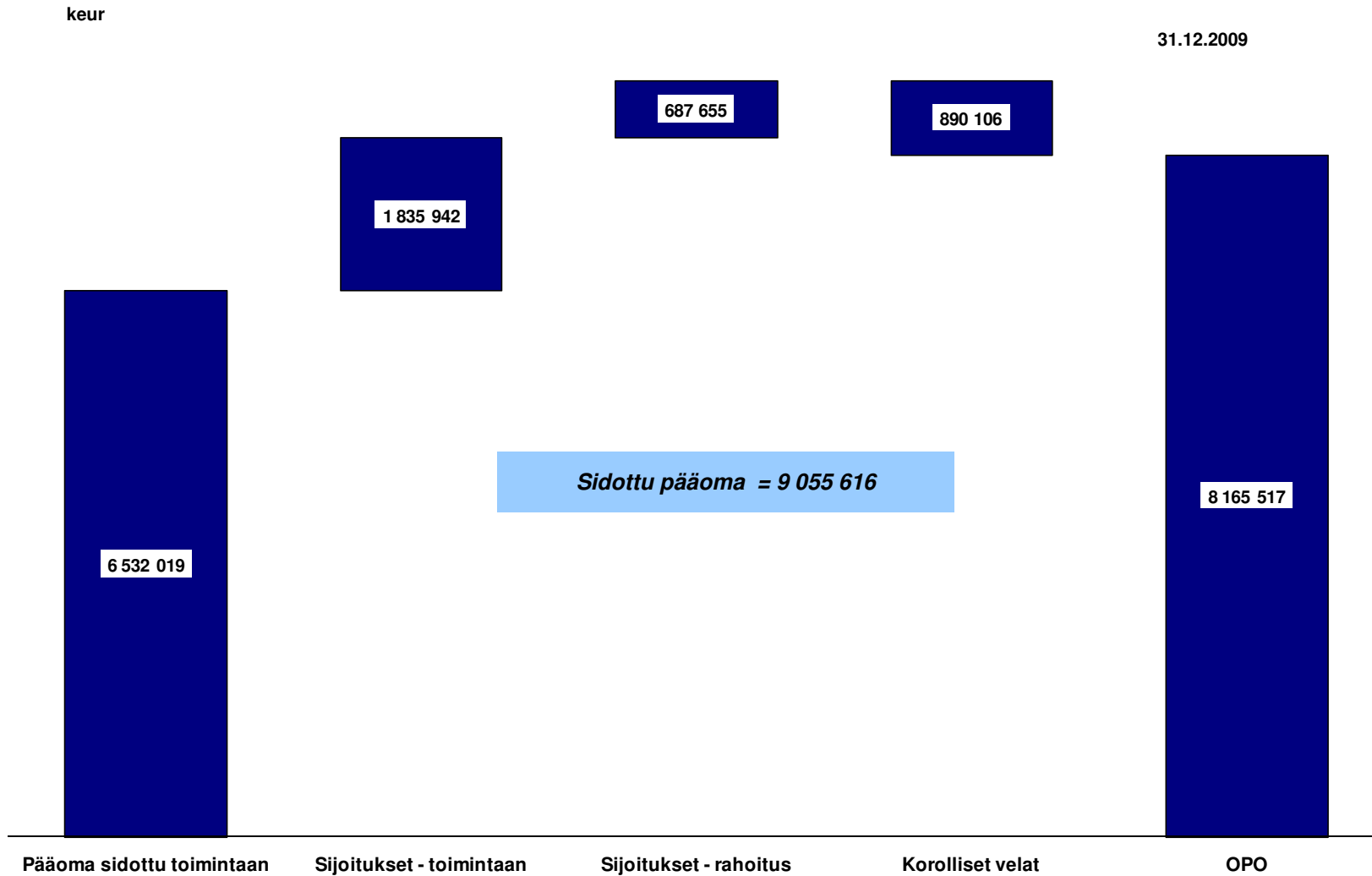
keur

Helsingin kaupunki 2009	Perus- kunta	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Helsingin kaupunki
Tulot	3 775 429	16 497	1 344 112	-767 994	4 368 044
Menot	3 891 534	29 431	913 326	770 395	4 063 896
Toim.kate	-116 105	-12 934	430 786		304 148
Poistot	211 130	0	122 390		333 020
Liikevoitto	-327 235	-12 934	308 396		-28 872
	-8,67 %	-78,40 %	22,94 %		-0,66 %
Rahoituskulut	-17 447	0	-41 996	38 966	-20 477
Rahoitustuotot	151 383	6 261	23 224	-116 871	63 997
Verot	0	0	0		0
Peruspääomakorvaus			-75 505	75 505	0
Väh.osuus + muut tyttäret					
Tuloksen oikaisut	0			-500	-500
Nettotulos	-193 299	-6 673	214 119		14 148

Helsingin kaupunki 2009	Perus- kunta	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Helsingin kaupunki
Sidottu toimintaan	4 831 501	-6 178	1 706 696		6 532 019
Sijoitukset - toimintaan	2 329 751	97 981	599 195	1 190 985	1 835 942
Sijoitukset -rahoitus	284 906	244 609	158 140		687 655
Sidottu pääoma	7 446 158	336 412	2 464 031		9 055 623
Korolliset velat	602 093	0	702 469	-414 456	890 106
Oma pääoma	6 844 072	336 412	1 761 562	-776 529	8 165 517
Peruspääoma			776 529		

Data : Helsingin kaupunki Analyysi : B&MANs

Helsingin kaupungin korolliset velat kasvoivat 231 meur – nettovelkaa on kuitenkin ainoastaan 200 meur edestä - eli kaupunki rahoittaa lähes kokonaan toimintansa ja sijoituksensa omalla pääomalla

Data : Helsingin kaupunki Analyysi : B&MANs

keur

Vuoden 2009 toiminnasta on kertynyt 297 meur kassavirtaa, 216 meur vähemmän kuin edellisenä vuotena - kaupunki investoi kuitenkin 575 meur toimintaansa - uutta lainaa otettiin siis kaupunkitasolla lisää 231 meur edestä

Helsingin kaupunki			
Rahoituslaskelma	2009	2008	Delta
Vuosikate	315 306	539 752	-224 446
Satunnaiset erät	32 362	48 679	-16 317
Tulorahoituksen korjauserät	-50 654	-74 948	24 294
Toiminnan rahavirta	297 014	513 483	-216 469
Invetointimenot	-632 293	-700 777	68 484
Rahoitusosuudet inv.menoihin	11 654	8 150	3 504
Pysyvien vastaavien luovutustulot	45 651	61 941	-16 290
Investointien rahavirta	-574 988	-630 686	55 698
Toiminnan ja investointien rahavirta	-277 974	-117 203	-160 771
Antolainasaamisten lisäykset	-63 392	-61 978	-1 414
Antolainasaamisten vähennykset	82 466	83 852	-1 386
Antolainauksen muutokset	19 074	21 874	-2 800
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	290 000	1 100	288 900
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-58 720	-58 842	122
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-1 100	1 100
Lainakannan muutokset	231 280	-58 842	290 122
Oman pääoman muutokset	-254	-284	-150
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-4 289	-16 622	12 333
Vaihto-omaisuuden muutos	15 114	-11 098	26 212
Saamisten muutos	4 794	8 141	-3 347
Korottomien velkojen muutos	15 471	77 929	-62 458
Muut maksuvalmiuden muutokset	31 090	58 350	-27 260
Rahoituksen rahavirta	281 190	21 098	260 062
Rahavarojen muutos	3 216	-96 105	99 291
Rahavarat 31.12.	687 655	684 448	684 448
Rahavarat 1.1.	684 448	780 553	780 553

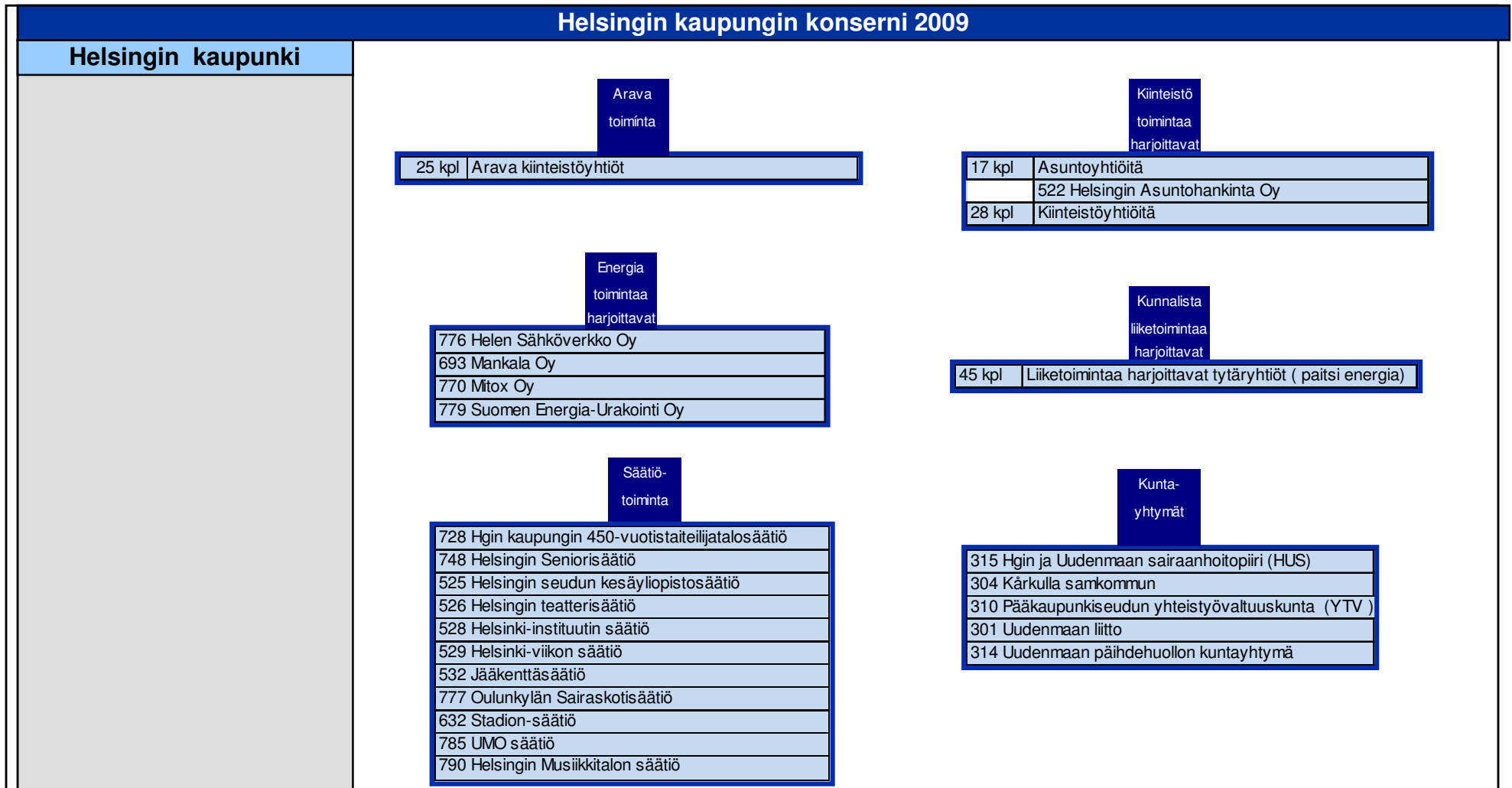
Data : Helsingin kaupunki Analyysi : B&MANs

Sisältö

- **Tausta ja tavoitteet**
- **Helsingin kaupunki 2005-2009**
- **Helsingin kaupunkikonserni 2009**
- **Helsingin kaupunki - yhteenveto**

Helsingin kaupungin tytäryhtiötoiminta – *kuusi laajempaa kokonaisuutta*

Data : Helsingin kaupunki Analyysi : B&MANs

Helsingin kaupungin arava-kiinteistötoiminta vuonna 2009

Helsingin kaupunki 2009	Arava toiminta	Muutos	
		2008 Arava toiminta	Arava toiminta
Tulot	350 278	329 904	20 373
Menot	197 809	187 338	10 472
Toim.kate	152 468	142 566	9 902
Poistot	55 949	51 796	4 153
Liikevoitto	96 519	90 771	5 749
	27,56 %	27,51 %	28,22 %
Rahoituskulut	-83 079	-85 772	2 693
Rahoitustuotot	7 635	9 209	-1 575
Verot	0	0	0
Peruspääomakorvaus	0	0	0
Väh.osuus + muut tyttäret	0	0	0
Tuloksen oikaisut			
Nettotulos	21 075	14 208	6 867
	6,02 %	4,31 %	33,71 %

25 kpl Arava kiinteistöyhtiöt

Helsingin kaupunki 2009	Arava toiminta	Muutos	
		2008 Arava toiminta	Arava toiminta
Sidottu toimintaan	2 400 756	2 291 067	109 688
Sijoitukset - toimintaan	39 857	33 657	6 201
Sijoitukset -rahoitus	87 594	91 315	-3 721
Sidottu pääoma	2 528 207	2 416 038	112 168
Korolliset velat	2 318 007	2 230 466	87 541
Oma pääoma	210 200	185 572	24 627

Helsingin kaupungin yhtiötetty energiatoiminta vuonna 2009

776 Helen Sähköverkko Oy
693 Mankala Oy
770 Mitox Oy
779 Suomen Energia-Urakointi Oy

Helsingin kaupunki 2009	Energia toimintaa harjoittavat	2008	Muutos
		Energia toimintaa harjoittavat	Energia toimintaa harjoittavat
Tulot	179 797	167 417	12 380
Menot	122 966	114 695	8 271
Toim.kate	56 831	52 722	4 109
Poistot	26 582	25 681	901
Liikevoitto	30 249	27 041	3 208
	16,82 %	16,15 %	25,91 %
Rahoituskulut	-16 340	-19 184	2 844
Rahoitustuotot	1 011	2 522	-1 511
Verot	0	0	0
Peruspääomakorvaus	0	0	0
Väh.osuus + muut tyttäret	0	0	0
Tuloksen oikaisut			
Nettotulos	14 920	10 379	4 541
	8,30 %	6,20 %	36,68 %

Helsingin kaupunki 2009	Energia toimintaa harjoittavat	2008	Muutos
		Energia toimintaa harjoittavat	Energia toimintaa harjoittavat
Sidottu toimintaan	434 010	413 253	20 758
Sijoitukset - toimintaan	107 081	98 610	8 471
Sijoitukset -rahoitus	35 790	29 129	6 661
Sidottu pääoma	576 882	540 991	35 891
Korolliset velat	369 283	367 292	1 992
Oma pääoma	207 599	173 700	33 899

Helsingin kaupungin muu kiinteistötoiminta vuonna 2009

17 kpl	Asuntoyhtiöitä
	522 Helsingin Asuntohankinta Oy
28 kpl	Kiinteistöyhtiöitä

Helsingin kaupunki 2009	Kiinteistö toimintaa harjoittavat	2008	Muutos
		Kiinteistö toimintaa harjoittavat	Kiinteistö toimintaa harjoittavat
Tulot	47 674	43 342	4 332
Menot	33 978	30 184	3 794
Toim.kate	13 696	13 158	538
<i>Poistot</i>	12 141	11 610	531
Liikevoitto	1 555	1 548	7
	3,26 %	3,57 %	0,17 %
Rahoituskulut	-8 863	-11 467	2 604
Rahoitustuotot	8 332	7 861	471
Verot	0	0	0
Peruspääomakorvaus	0	0	0
Väh.osuus + muut tyttäret	0	0	0
Tuloksen oikaisut			
Nettotulos	1 024	-2 058	3 082
	2,15 %	-4,75 %	71,15 %

Helsingin kaupunki 2009	Kiinteistö toimintaa harjoittavat	2008	Muutos
		Kiinteistö toimintaa harjoittavat	Kiinteistö toimintaa harjoittavat
Sidottu toimintaan	298 395	327 609	-29 214
Sijoitukset - toimintaan	169 319	169 366	-47
Sijoitukset -rahoitus	6 795	9 987	-3 191
Sidottu pääoma	474 509	506 961	-32 453
Korolliset velat	246 216	282 199	-35 983
Oma pääoma	228 293	224 763	3 530

Helsingin kaupungin muu liiketoimintatoiminta vuonna 2009

45 kpl Liiketoimintaa harjoittavat tytäryhtiöt (paitsi energia)

Helsingin kaupunki 2009	Kunnalista liiketoimintaa harjoittavat	2008	Muutos
		Kunnalista liiketoimintaa harjoittavat	Kunnalista liiketoimintaa harjoittavat
Tulot	199 065	193 826	5 239
Menot	189 404	185 580	3 823
Toim.kate	9 662	8 246	1 416
Poistot	14 056	14 618	-563
Liikevoitto	-4 394	-6 373	1 979
	-2,21 %	-3,29 %	37,77 %
Rahoituskulut	-5 361	-6 022	661
Rahoitustuotot	695	1 558	-863
Verot	0	0	0
Peruspääomakorvaus	0	0	0
Väh.osuus + muut tyttäret	0	0	0
Tuloksen oikaisut			
Nettotulos	-9 059	-10 836	1 777
	-4,55 %	-5,59 %	33,92 %

Helsingin kaupunki 2009	Kunnalista liiketoimintaa harjoittavat	2008	Muutos
		Kunnalista liiketoimintaa harjoittavat	Kunnalista liiketoimintaa harjoittavat
Sidottu toimintaan	258 319	234 673	23 646
Sijoitukset - toimintaan	8 436	8 370	66
Sijoitukset -rahoitus	26 319	22 392	3 927
Sidottu pääoma	293 074	265 435	27 640
Korolliset velat	199 008	162 770	36 239
Oma pääoma	94 066	102 665	-8 599

Helsingin kaupungin säätiötoiminta vuonna 2009

Helsingin kaupunki 2009	Säätiö- toiminta	2008	Muutos
		Säätiö- toiminta	Säätiö- toiminta
Tulot	78 770	76 096	2 673
Menot	72 766	71 794	972
Toim.kate	6 004	4 303	1 701
<i>Poistot</i>	2 928	2 835	93
Liikevoitto	3 076	1 468	1 608
	3,91 %	1,93 %	60,16 %
Rahoituskulut	-830	-1 270	439
Rahoitustuotot	259	581	-322
Verot	0	0	0
Peruspääomakorvaus	0	0	0
Väh.osuus + muut tyttäret	0	0	0
<i>Tuloksen oikaisut</i>			
Nettotulos	2 505	779	1 726
	3,18 %	1,02 %	64,56 %

728 Hgin kaupungin 450-vuotistaiteilijatalosäätiö
748 Helsingin Seniorisäätiö
525 Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö
526 Helsingin teatterisäätiö
528 Helsinki-instituutin säätiö
529 Helsinki-viikon säätiö
532 Jääkenttäsäätiö
777 Oulunkylän Sairaskotisäätiö
632 Stadion-säätiö
785 UMO säätiö
790 Helsingin Musiikkitalon säätiö

Helsingin kaupunki 2009	Säätiö- toiminta	2008	Muutos
		Säätiö- toiminta	Säätiö- toiminta
<i>Sidottu toimintaan</i>	25 852	29 830	-3 978
<i>Sijoitukset - toimintaan</i>	5 312	5 354	-42
<i>Sijoitukset -rahoitus</i>	17 333	12 038	5 295
Sidottu pääoma	48 498	47 222	1 275
<i>Korolliset velat</i>	24 203	25 416	-1 212
<i>Oma pääoma</i>	24 294	21 807	2 487

Helsingin kaupungin kuntayhtymätoiminta vuonna 2009

315 Hgin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS)
304 Kärkulla samkommun
310 Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta (YTV)
301 Uudenmaan liitto
314 Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä

Helsingin kaupunki 2009	Kunta- yhtymät	2008	Muutos
		Kunta- yhtymät	Kunta- yhtymät
Tulot	735 612	705 339	30 273
Menot	689 156	667 457	21 699
Toim.kate	46 456	37 882	8 574
Poistot	37 394	34 197	3 197
Liikevoitto	9 062	3 685	5 377
	1,23 %	0,52 %	17,76 %
Rahoituskulut	-9 329	-10 196	867
Rahoitustuotot	2 349	3 411	-1 062
Verot	0	0	0
Peruspääomakorvaus	0	0	0
Väh.osuus + muut tyttäret	0	0	0
Tuloksen oikaisut			
Nettotulos	2 082	-3 101	5 182
	0,28 %	-0,44 %	17,12 %

Helsingin kaupunki 2009	Kunta- yhtymät	2008	Muutos
		Kunta- yhtymät	Kunta- yhtymät
Sidottu toimintaan	268 421	241 866	26 555
Sijoitukset - toimintaan	10 901	10 429	472
Sijoitukset -rahoitus	51 290	46 948	4 343
Sidottu pääoma	330 613	299 243	31 370
Korolliset velat	146 042	117 262	28 780
Oma pääoma	184 571	181 981	2 589

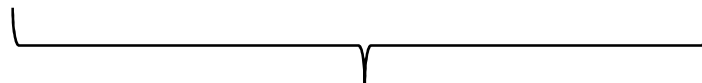
Helsingin kaupungin konsernituloslaskelma vuonna 2009 ja sen keskeisimmät yksiköt

Helsingin kaupunki 2009	Perus- kunta	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Helsingin kaupunki	Arava toiminta	Energia toimintaa harjoittavat	Kiinteistö toimintaa harjoittavat	Kunnalista liiketoimintaa harjoittavat	Säätiö- toiminta	Kunta- yhtymät	Eli- minoinnit	Helsingin Kaupunki (konserni)
Tulot	3 775 429	16 497	1 344 112	-767 994	4 368 044	350 278	179 797	47 674	199 065	78 770	735 612	-796 558	5 162 681
Menot	3 891 534	29 431	913 326	770 395	4 063 896	197 809	122 966	33 978	189 404	72 766	689 156	-814 729	4 555 246
Toim.kate	-116 105	-12 934	430 786		304 148	152 468	56 831	13 696	9 662	6 004	46 456	18 171	607 435
<i>Poistot</i>	211 130	0	122 390		333 020	55 949	26 582	12 141	14 056	2 928	37 394	-9 685	472 384
Liikevoitto	-327 235	-12 934	308 396		-28 872	96 519	30 249	1 555	-4 394	3 076	9 062	27 856	135 051
	-8,67 %	-78,40 %	22,94 %		-0,66 %	27,56 %	16,82 %	3,26 %	-2,21 %	3,91 %	1,23 %		2,62 %
Rahoituskulut	-17 447	0	-41 996	38 966	-20 477	-83 079	-16 340	-8 863	-5 361	-830	-9 329	41 529	-102 750
Rahoitustuotot	151 383	6 261	23 224	-116 871	63 997	7 635	1 011	8 332	695	259	2 349	-52 717	31 562
Verot	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0		0
Peruspääomakorvaus			-75 505	75 505	0	0	0	0	0	0	0		0
Väh.osuus + muut tyttäret						0	0	0	0	0	0		0
Tuloksen oikaisut	0			-500	-500							-2 191	-2 191
Nettotulos	-193 299	-6 673	214 119		14 148	21 075	14 920	1 024	-9 059	2 505	2 082	14 477	61 672
					0,32 %	6,02 %	8,30 %	2,15 %	-4,55 %	3,18 %	0,28 %		1,19 %

Helsingin kaupungin
tyttäret

Helsingin kaupungin konserni pääomat vuonna 2009 - keskeisimmät yksiköt

Helsingin kaupunki 2009	Perus- kunta	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Helsingin kaupunki	Arava toiminta	Energia toimintaa harjoittavat	Kiinteistö toimintaa harjoittavat	Kunnalista liiketoimintaa harjoittavat	Säätiö- toiminta	Kunta- yhtymät	Eli- minoinnit	Helsingin Kaupunki (konserni)
<i>Sidottu toimintaan</i>	4 831 501	-6 178	1 706 696		6 532 019	2 400 756	434 010	298 395	258 319	25 852	268 421	-428 935	9 788 837
<i>Sijoitukset - toimintaan</i>	2 329 751	97 981	599 195	1 190 985	1 835 942	39 857	107 081	169 319	8 436	5 312	10 901	-1 216 513	960 335
<i>Sijoitukset -rahoitus</i>	284 906	244 609	158 140		687 655	87 594	35 790	6 795	26 319	17 333	51 290	1 187	913 965
<i>Sidottu pääoma</i>	7 446 158	336 412	2 464 031		9 055 623	2 528 207	576 882	474 509	293 074	48 498	330 613	-1 644 268	11 663 137
<i>Korolliset velat</i>	602 093	0	702 469	-414 456	890 106	2 318 007	369 283	246 216	199 008	24 203	146 042	-827 255	3 365 612
<i>Oma pääoma</i>	6 844 072	336 412	1 761 562	-776 529	8 165 517	210 200	207 599	228 293	94 066	24 294	184 571	-817 014	8 297 525

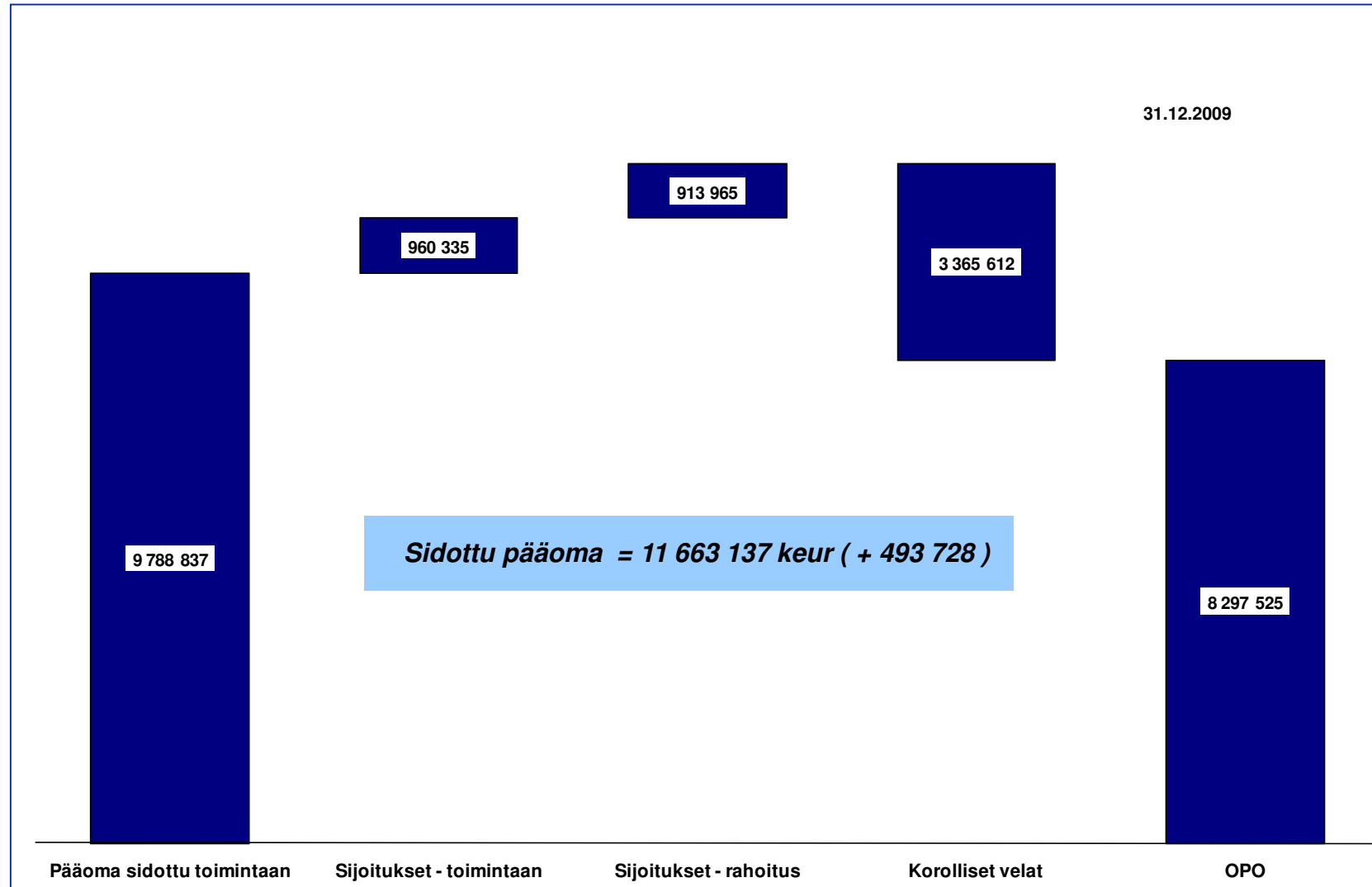

**Helsingin kaupungin
tyttäret**

Helsingin kaupunkikonsernin kassavirta
– investoinnit olivat konsernitasolla yli
1 mrd eur, josta 458 meur tehtiin
tytäryhtiöihin. Uutta velkaa tyttäret ottivat
lähes 200 meur edestä.

Helsingin kaupunkikonserni		Delta
		Konserni vs kaupunki
Rahoituslaskelma	2009	
Vuosikate	504 079	188 773
Satunnaiset erät	32 168	-194
Tulorahoituksen korjauserät	-61 356	-10 702
Toiminnan rahavirta	474 891	177 877
Investointimenot	-1 090 135	-457 842
Rahoitusosuudet inv.menoihin	11 839	185
Pysyvien vastaavien luovutustulot	171 422	125 771
Investointien rahavirta	-906 874	-331 886
Toiminnan ja investointien rahavirta	-431 983	-154 009
Antolainasaamisten lisäykset	-56 765	6 627
Antolainasaamisten vähennykset	69 537	-12 929
Antolainauksen muutokset	12 772	-9 102
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	635 410	345 410
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-194 952	-136 232
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-15 744	-15 744
Lainakanna muutokset	424 714	193 434
Oman pääoman muutokset	-254	0
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-6 188	-1 899
Vaihto-omaisuuden muutos	15 087	-27
Saamisten muutos	1 556	-3 238
Korottomien velkojen muutos	2 003	-13 468
Muut maksuvalmiuden muutokset	12 458	-18 632
Rahoituksen rahavirta	449 690	165 700
Rahavarojen muutos	17 707	11 691
Rahavarat 31.12.	913 965	226 310
Rahavarat 1.1.	896 257	211 809

Helsingin kaupunkikonserni sitoo 11 663 meur pääomia – nettovelkaa on 2 452 meur

Data Helsingin kaupunki Analyysi : B&MANs

Sisältö

- **Tausta ja tavoitteet**
- **Helsingin kaupunki 2005-2009**
- **Helsingin kaupunkikonserni 2009**
- **Helsingin kaupunki - yhteenveto**

Helsingin kaupunkikonserni – *Yhteenveto (1/4)*

Helsingissä korostuu yhä voimakkaammin kahdet kasvot

- Helsingin kaupunki ei ole saanut kustannuskehityksensä kuriin. Helsingin *perustoiminnan* liiketappio oli peräti 327 meur . Vajetta katettiin teollisen (liikelaitos-) toiminnan katteilla.
- Helsinki on kuitenkin hyvin *rikas* , koska kaupunki on vuosien mittaan kerännyt verovaroja ja näitä on investoitu sekä ydin- että teolliseen toimintaan. Helsinki on konserninakin ähes 12 mrd euron pääomat ja niistä yli 8 mrd on omaa pääomaa.
- Helsingin *asukasomistajan* nettovarallisuus (kaupunkikonsernin koko oma pääoma /asukas) vuoden vaihteessa 2009 oli 14 221 eur Kuten monet muutkin suuret kaupungit, Helsingin on käytännössä vielä tätäkin vauraampi, sillä kaupunkien käyttämät kirjanpitoarvot eivät aina kuvaa taseen todellista arvoa. Helsinki on *sijoittanut* 475 meur peruspääomaa energia-alan liikelaitokseensa, mutta sen markkina-arvo vaihtelee 3 -4 miljardia euron välillä. Jos esim. energiatoiminta arvostettaisiin markkinahintaan, olisi asukasomistajan nettovarallisuus 4 500 eur edellä mainittua korkeampi.
- Tunnusluvut kuvaavat osuvasti Helsingin dilemmaa: kaupungin pitäisi , kuten ollaan monta kertaa korostettu , pikku hiljaa kyetä päättämään, miten se aikoo käyttää vaurauttaan asukkaidensa hyödyksi. Helsingillä ei vaurautensa vuoksi taloudellisessa mielessä ole huolen häivää, mutta verotulojen ja perustoiminnan menojen nykyinen - ja erityisesti ennakoitavissa oleva – kehitys ei ole kestävä.
- Helsingin kaupunki on itsekin todennut, että se on liian riippuvainen sen energiatoiminnasta ja että kaupungille olisi välttämätöntä, että tulot kattavat menot ilman liikelaitosten *ylimääräisiä* tuloutuksia. Kuntalaisten eli "asukasomistajien" pitäisi kiireisesti kysyä kaupungin johdolta seuraavaa : Jos tulot ja menot saadaan tasapainoon, niin mihin sitten käytetään energian voittovarot?
- Voidakseen vastata tähän kysymykseen, pitää Helsingin hahmottaa, että se on tärkeiden valintojen edessä.
- Helsingin pitää ratkaista, keskittääkö se mielenkiintonsa ja resurssinsa asukkaisiinsa ja niihin tehtäviin, joiden hoitamista varten se on olemassa vai jatkaako se edelleen toimintaansa lukuisilla liiketoiminnan saroilla - samaan aikaan kun väestö ikääntyy ja kuntatalous kiristyy.

Liike-elämän monialakonserni ?

- Helsinki on nykyisellään taloudellisessa mielessä myös mittavan kokoinen *monialayritys*, joka tuottaa hyödykkeitä ja palveluita sekä itselleen että markkinoille. Palveluistaan Helsingin kaupunki tuottaa yli 80% itse (kun ostot omista kuntayhtymistä lasketaan pois).
- Helsinki harjoittaa useilla eri toimialoilla liiketoimintaa liikelaitostensa ja lukuisten tytäryhtiöidensä kautta. Joillain toimialoilla Helsingin liiketoiminta on laajuudeltaan erittäin merkittävää ja se kilpailee markkinoilla muiden yritysten kanssa.
- **Asukasomistajien** näkökulmasta on huolestuttavaa, että Helsingin liiketoiminnan **omistajaohjauksessa** on toivomisen varaa. Omaisuuden tuottovaatimukset ovat vieläkin kovin alhaisia ja kaupungin sateenvarjon alla on osallistuttu ja yhä mennään mukaan liian moneen erityyppiseen toimintaan, joissa kaupungilla ei kuitenkaan ole riittävä osaamista.
- Kaupungin organisaatiota ei ole tarkoitettu liiketoiminnan harjoittamiseen. Esimerkiksi Helsingin lukuisten tytäryhtiöiden toimintaa ei ole kyetty organisoimaan kokonaisuuksiin, mikä helpottaisi niiden ohjausta ja seuranta. Me ollaan monena vuotena näillä web-sivuilla yhdistäneet meidän suurkaupunkien tytäryhtiö toimintaa kokonaisuuksiin joita voi suhteellisen helposti seurata.
- Liiketoiminta tarjoaa Helsingille paitsi tuottomahdollisuuksia ja mielenkiintoisia haasteita, myös merkittäviä **riskejä**. Helsingin kaupungin liiketoiminnan riskit kantavat omistajat, eli Helsingin asukkaat.
- Muun muassa energia- ja satamatoiminnan toimialariskit ovat pitkän päälle hallittavissa vain olemalla mukana alojen kehityksessä ja panostamalla liiketoiminnan kehittämiseen kaikin käytettävissä olevin keinoin. Samaan aikaan tämä vie kuitenkin Helsingin kaupungin toiminnan panostuksia ja fokusta edelleen kauemmaksi sen perustehtävästä - asukkaiden palvelemisesta.
- Jotta Helsingin kaupungin omistuksessa olevat arvokkaat omaisuuserät palvelisivat helsinkiläisiä mahdollisimman hyvin, pitäisi niiden, kuten olemme monta kertaa todenneet, hallinnoimiselle pikaisesti luoda edistynyt ja kattava omistajapolitiikan strategia.
- Omistajapolitiikan pitäisi linjata, miten Helsingin kaupungin teollista toimintaa ja siihen sidottuja pääomia hallinnoidaan, ohjataan ja jalostetaan. Monet kaupungin omaisuuseristä eivät enää tue kaupungin ydintoimintaa ja niistä voitaisiin luopua.

Liike-elämän monialakonserni - omilla pelisäännöillä

- Taseteknisesti liikelaitoksilla on suhteessa markkinoilla toimiviin yksityisyrittäjiin aivan liian paljon omaa pääomaa. Kaupungin pitäisi ehkä asettaa liikelaitosten velkapuolen tase-erät samalle tasolle yksityisessä omistuksessa olevien kilpailevien yritysten kanssa. Tämä koskee etenkin kaupungin energia-, satama- ja oheispalvelutoimintoja.
- Tällä tavalla toimimalla kaupunki voisi kohdistaa velkojaan haluamallaan tavalla ja välttyisi tilanteelta, jossa emokaupunki velkaantuisi rajusti (kun se lähitulevaisuudessa joutuu mitä todennäköisimmin investoimaan palveluinfrastruktuuriin) samaan aikaan kun sen liikelaitoksilla olisi **ylivahvat taseet**.
- Kaupungin riippuvuuteen liiketoiminnasta liittyy huomattavia riskejä, joista jotkut ovat jo realisoituneet. Satamatoiminta on altis globaalin talouden sekä tavaravirtojen muutoksille, mikä näkyy mm. Vuosaaren sataman tuskallisessa alkutaipaleessa. Helsingin energiatoiminta on puolestaan törmännyt liiketoimintaansa liittyviin teknologisiin, poliittisiin ja sääntelyyn liittyviin riskeihin, jotka uhkaavat heikentää toiminnan kannattavuutta jatkossa. Yritysmaailmassa tällaiset riskit ja niiden hallinta on arkipäivää, mutta on kyseenalaista onko kunnallinen organisaatio sovelias riskipitoisen ja mittakaavaltaan huomattavan laajan liiketoiminnan harjoittajaksi ja omistajaksi. Kaupungin liiketoimintoihin liittyvät riskit kantavat helsinkiläiset veronmaksajat – monet heistä tietämättään.
- Kaupunki käyttää laajalti liikelaitosmuotoa, jonka käyttö kilpailluilla markkinoilla tullaan kieltämään kilpailun vääristymien ja EU:n valtiontukisäännösten vuoksi. Asia oli jo pitkään Helsingin tiedossa, mutta kaupunki on tietoisesti halunnut pitää kiinni liikelaitosmallista saadakseen itselleen siihen liittyvät hyödyt – muille aiheutetuista haitoista piittaamatta. Vielä tänään voi Helsinki markkinoilla toimiessaan nauttia erityisasemasta yksityisiin kilpailijoihinsa verrattuna. Se voi rahoittaa huomattavia liiketoimintojaan verorahoilla eikä sen toisaalta itse tarvitse maksaa veroa kaupunkiin kuuluvien yksiköidensä (kuten liikelaitoksien) tuloksista.
- Tällä hetkellä huomattava osa Helsingin varallisuudesta on sidottu liiketoimintaan. Liiketoimintojaan jalostamalla Helsingillä olisi mahdollisuus kanavoida tai vapauttaa niihin liittyviä taloudellisia arvoja kaupunkilaisten hyödyksi.

Helsingin kaupunkikonserni – *Yhteenveto (4/4)*

Palvelusektorin kehittäjäkatalyytti ?

- **Helsinki on kaupunkina iso verrattuna Suomen kuntiin yleensä. Tarvittaisiin yli 200 kuntaa pienemmästä päästä alkaen, jotta saataisiin kunta, joka olisi asukasluvultaan yhteenlaskettuna Helsingin kokoinen. Pääkaupunkina ja Suomen ainoan metropolialueen ytimenä Helsinki tavallaan painii ”omassa liigassaan”.**
- **Vaikka Helsingin voidaankin perustellusti sanoa tarvitsevan omanlaisiaan ratkaisuja haasteisiinsa, jatkaminen erittäin laajaa toimintaa harjoittavana monialakonsernina ei vaikuta kestävältä vaihtoehdolta. Helsinki sopisi toimintamalli, jossa metropoli keskittyisi selkeän omistajapolitiikan tukemana ydintehtäviensä mahdollisimman hyvään hoitoon ja ympäröivän talouden katalysoimiseen.**
- **Ikääntyvällä väestöllä on jo nyt ja varsinkin tulevaisuudessa iso tarve saada erilaisia palveluita verovaroilla rahoitettujen palveluiden lisäksi. Helsingin ikääntyvä väestö on suhteessa muihin kuntiin varakkaampaa ja se tulee kuluttamaan enemmän palveluja, elää kauemmin ja tulee myös vaatimaan enemmän. Samalla juuri ikääntyvä ja suhteessa muuta maata vauraampi väestö on iso potentiaali. Palvelusektorin kehittäminen ja kehitys on keskeistä Helsingille.**
- **Helsinki olisi luonteva kiihdyttäjä tässä prosessissa jonka fokus, panostukset ja etenkin tulokset yrittäjyyden kasvattamisessa eivät tähän saakka ole olleet onnistuneet. Myös Helsingin roolia suomalaisen palvelusektorin kehittämisessä voidaan luonnehtia kriittiseksi. Sen tarjoama esimerkki vaikuttaa siihen, minkälaisiin ratkaisuihin muut kaupungit päätyvät.**
- **Helsinki olisi houkutteleva markkina yrityksille rakentaa ja kehittää palvelukonseptejaan. Toisin kuten usein väitetään, tarjonnasta ei ole pulaa. Helsingissä – jos missä - on mahdollista luoda tilanne, jossa useat palvelun tarjoajat ovat läsnä kehittämällä kilpaillen toimintaansa kaupunkilaisten hyväksi.**